

„Szerelmünket el nem hagytuk...”

Emlékezés Balázs Bélára

Az első világháború alatt kiadott novellák kötetében, a „Kalandok és figurák”-ban többek között egy háború előtti berlini ismerőséről, Dárja Fjodorov-náról, az orosz diáklányról ír Balázs Béla. Dárja finom, sőt gögősnék tűnik — „olyan, mint egy tatár hercegnő” —, de amikor együtt utaznak az orosz határ felé, az ír meg tudja, hogy a lány ekrazit-bombákat rejt a táskájában. De más orosz lányokról is nagy rokonszenvennyel szól e kötetben, s az egyik novellaciklusnak ez is a címe: „Az én orosz barátom”. A kötet egésze a maga túlfinomult rajzaival nem lépi túl a polgári életlétlenség határait. Jellemző azonban Balázssra, hogy amikor a „hivatalos” Magyarországi háborúban állott az oroszokkal, a legvonzóbb portrékat — orosz emberekről festette.

Az erkölcsi bátorság és választékos ízlés már kezdő író korában jellemezte a ma nyolcvan esztendőse — Szegeden — született, s pályájának fontos indítékaira a század legelején, az akkor alakult budapesti Pöttyös Kollégiumban ráélt Balázs Béla. Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság megszületéséig nem volt köze a munkásmozgalomhoz, a magyar (és a nemzetközi) proletariátus új történelmi korszakért vívott harcához.

A Tanácsköztársaság szükséges 133 napja felismertette Balázssal — és nem csupán elméletileg — a munkásmozgalom világát, jelentőségét. A neves és sikeres író vállalta az emigráció minden kínját, keserűségét, de — ahogy később, „Emigrációs karácsonyi ének” című versében megrendítő egyszerűséggel vallotta — „Szerelmünket el nem hagytuk — egyhitűnket megtartottuk”, 1919-től 1949-ben bekövetkezett haláláig szépírói munkát nem sokat írt a hányatott sors — de hazája felszabadulását még megért és megélt — Balázs. Am azokban a verseiben, novelláiban, drámáiban, amelyeket akkor írt, az em-

beri nagyság felmutatásának

régtől benne munkáló igénye

nagy és harcos emberséggel

párosult.

Az emigrációban fedez-

te fel — s nemcsak a maga szá-

mára — a „hagyományta-

lan, szemünk előtt bontako-

zó” filmművészetet. A hú-

szas évek közepén írt „A

látható ember” és „A film

szellem” nemcsak a mar-

xista szellemű, hanem ál-

talában az igényes filmtu-

domány úttörő, alapvető mű-

vei voltak 1943-ban napvi-

lágat látott művében, az

„Filmkultúra”-ban fel is veti

a kérdést: miként lehet az,

hogy az esztétikusok csak

olyan lassan ébredtek rá,

hogy a filmmel foglalkozza-

nak? „Holott századok óta

először volt szabad szemmel

látható a kultúrhistoria

egyik legértékesebb eseménye:

új művészi kifejezőformák

keletkezése. Az egyetlen

művészet, amely a mi ko-

munkban született, melynek

tehát ismerjük minden anyá-

gi és szellemi feltételét”.

Ma, amikor a filmtu-

domány — a film fejlődésének

elemzése segítségével —

megtalálja a kulcsot más,

régebben keletkezett művé-

szetek megértéséhez is, vi-

lágzerte elismerés, s tiszte-

lettel idézik Balázs Bélát, a

némafilm és a hangosfilm

sajátosságainak egyik első

megfogalmazóját. És nem

feledkeznek meg a film gyá-

korlatában is szerepet ját-

szó Balázsról, aki Eisenstejn,

Pudovkin és Romm szovjet

rendezői számára írt forga-

tatókönyvet, s aki a „Valahol

Európában” című nagyzerű

magyar film írója volt.

Szegeden — a szabadtéri

játékokon — most újították fel „A fábló

faragott királyfi”-t. A mű

igazi értékét Bartók egy-

szerre: népi ihletésű és mo-

dern nyugtalanságú zenéje

adja. De a zene mögött ott

volt Balázs Béla gondolat-

gazdag mesélőképes teheté-

se, s ihlető bátorsága is.

(A. G.)

Ötvenéves érettségi találkozó

A Hungária Étterem rózsaszín terme vasárnap déli előtt képzeletbeli iskolateremmel alakult át. A „diákok”, az öszülők hajú 68-70 éves férfiak keresték helyüket. Szamba vették, ki ült az első padban, ki az ablak felől másodikban.

A Szegedi Felsőipari Iskola 1914-ben végzett tanulóit rendezték meg vasárnap ötvenéves érettségi találkozójukat. A ritka jubileumra csaknem kivétel nélkül eljtek az egykori diákok. Ott volt két oktatójuk, Opári (Oravecz) Ferenc és Lukács Gyula is.

A találkozóra, a barátok viszontlátására messzi földről érkeztek az osztálytársak. Vollek István Chica-góból érkezett, Braunmann Ferenc Romániából. A közös emlékek, a diákori csínytevések felelevenítése után mozgalmas, küzdelmes életükről számoltak be egymásnak a barátok.

A résztvevők egyhangúan elismerték, hogy messziről jött osztálytársuk, Vollek István élete volt a legmozgalmasabb. Sokat mesélt tengerészi élményeiről, az Amerikában eltöltött éveiről. A fiatalos, világjáró Vollek István most új hazát választott. Nem utazik vissza Amerikába, hanem Nyugat-Németországban telepszik le. — Hazámhoz közel szeretnék élni, meghalni — mondta.

Az itthon maradottaknak is volt bőven mondanivalójuk. Cicatricis Béla Törke-véről jött, büszkén mutatta be csinos nagylány unokáit osztálytársainak.

A szegediek Zsák József, id. Gáspár István, Windhager Gyula, Vajnai Sándor, Simonyi Oszkár, Szépláti István, Baló József nem fogytak ki Szeged dicséretéből, s nem kis büszkeséggel mutatták be vidékre került osztálytársaiknak épülő, szépülő városukat, mely az ő kezük munkáját is dicséri.

A találkozóon joggal mondhatta volt tanáruk, dr. Rátkai Endre aranydiplomás gépészmérnök:

— Büszke vagyok rátok, nem csalódtam bennetek, fiaim.

H. Zs.

Egyetemi tanári okiratokat adtak át

„Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemen hétfőn ünnepélyes keretek között adták át a művelődésiügyi miniszter által adományozott címzetes egyetemi tanári címrel szóló okiratot dr. Menyhárd Istvánnak, továbbá a címzetes egyetemi docensi címet adományozó okiratot dr. Szendrői Jenőnek, dr. Bujtor Jenőnek, dr.

Mesterségesen előidézett eső?

A csehszlovák tudományos akadémia fizikai intézetének atmoszféra részlegén a kutatók hosszú évek óta foglalkoznak olyan vegyi anyagokkal az előállításával, amelyek a felhőkre való szétszóráskor esőt idéznek elő. Hasonló kísérleteket a Szovjetunió, Franciaország, Japán és Amerika végez. A csehszlovák kutatók fáradozását siker koronázta. Klicava térségében speciális generátorok segítségével „infekciótart” meg a felhőket, mintegy hatvan négyzetkilométer területen. Következménye: egy negyedórás kiadós eső volt.

Az első kísérlet eredménye mintegy 150 000 köbméter esővíz és a földi megfigyelő állomások a kísérlet helyén öt milliméter csapadékot jegyeztek fel. Ezt a földről való infúzióval érték el. Legutóbb generátorok helyett repülőgépet vettek igénybe. Rekovecban hatszor startoltak a gépek. A tapasztalat azt bizonyította, hogy a repülőgéppel végzett kísérlet nem olyan eredményes, mert repülőgépről mindig csak egy felhőt lehet „infekcióni”, viszont a földről a felhők egész területét el lehet érni. Az

eredményesség megállapítására viszont minden eljárást kipróbálnak.

A közeljövőben a cseh érchegységben nagyszabású támadást indítanak a felhők ellen, sőt a kísérletekhez különleges papírrakétákat terveznek, s ezek segítségével akarják a csehszlovák tudósok az esőt előidézni, vegyi anyagot eljuttatni a felhőkre.

S. L.

Fontos vizsgálatok a KGST részére

A Komáromi Kőolajipari Vállalat kutatólaboratóriumának dolgozói fontos vizsgálatokat végeznek a KGST kőolaj- és gázipari állandó bizottságának megbízására. Több vizsgálati módszert kísérleteztek már ki, s azokat a KGST illetékes állandó bizottsága bevezetésre javasolta a tagországoknak. Ugyanakkor a komáromi kőolajfeldolgozóban is bevezettek olyan vizsgálati módszereket, amelyeket — ugyancsak a KGST megbízására — más baráti országokban kísérleteztek ki, a tagállamok kooperációjának

megkönnyítésére. Legutóbb a Komáromi Kőolajipari Vállalat szőnyi kutatólaboratóriumában speciális gépeket gyártottak és szállítottak el Csehszlovákiába, mert ott dolgoznak ki ezekre korszerű, egységes minősítési eljárást. A szőnyi kutatólaboratórium most együtt dolgozik szovjet kutatólaboratóriumokkal is. Közös kísérletezik ki a kőolajok egyik lényeges tulajdonságának, elpárolgatási hajlamanak megállapítására legalkalmasabb vizsgálati módszert.

Kisorsolták a lottó júliusi tárgynyeményeit

A sorsoláson a 31. hét szelvényei vettek részt

Hétfőn Budapesten, az OTP Nádor utcai székházában kisorsolták a lottó júliusi tárgynyeményeit. A sorsoláson a 31. játékhet szelvényei vettek részt. Az alábbiakban közöljük a szegedi körzet területén eladott és nyereménnyel kisorsolt 31. heti szelvények számát.

158 224 televízió. 178 167 fényképezőgép. 178 910 háztartási kisgépesítés. 181 210 televízió. 186 388 utalvány. 186 892 fényképezőgép. 197 588 motorkerékpár. 214 561 ezüst makkakészlet. 222 018 rádió. 225 902 zene-szekrény. 240 894 szőnyeg. 243 678 utalvány. 908 673 televízió.

1 126 173 kerékpár. 1 129 034 fényképezőgép. 1 135 355 televízió. 1 142 364 villanytűzhely. 1 145 081 televízió. 1 161 723 televízió. 1 170 774 rádió. 1 170 778 televízió. 1 171 757 televízió. 1 173 123 televízió. 1 175 244 ágynemű és utalvány. 1 176 731 kerékpár. 1 195 009 aranyóra. 1 210 294 utalvány.

2 123 378 televízió. 2 128 732 rádió. 2 129 628 mosógép. 2 138 507 rádió. 2 138 725 rádió. 2 173 485 rádió. 2 182 347 mosógép. 2 183 366 háztartási

kisgépesítés. 2 213 419 lakberendezési utalvány.

8 630 628 fényképezőgép. 8 638 682 villanytűzhely. 8 664 613 rádió. 8 679 666 televízió. 8 690 200 rádió. 8 720 630 televízió. 8 723 893 bútor. 8 724 817 utalvány. 8 733 789 motorkerékpár. 8 739 791 rádió. 8 748 730 rádió. 8 755 993 éleliskamra utalvány. 8 756 173 aranyóra. 8 762 178 villanytűzhely. 8 767 650 televízió. 8 775 235 óra. 8 788 957 rádió. 8 869 289 televízió. 8 869 295 televízió. 8 874 716 motorkerékpár. 8 875 298 utalvány. 8 887 678 rádió. 8 888 539 utalvány. 8 900 330 kerékpár. 8 942 845 televízió. 8 945 182 evőeszköz-készlet. 8 949 734 televízió. 8 972 072 rádió.

9 000 604 ezüst makkakészlet. 9 000 787 rádió. 9 001 478 hangulatsarok. 9 027 152 utalvány. 9 041 071 rádió.

Megbírságolták a gondatlan traktorvezetőket

A tűzrendészeti hatóság rendszeresen ellenőrzi a csepélt, az egyik legtüzveszélyesebb nyári mezőgazdasági munkát. A tapasztalat azt bizonyítja, szükség is van erre, hiszen több traktoros nem tartja be a legelemibb tűzrendészeti szabályokat sem, s ez a könnyelműség súlyos károkat okozhat.

Ördögő Béla traktort Zákány szék, Szeged utca 242. szám alatti lakost 200 forint pénzbírsággal sújtotta a felsőfokú tűzrendészeti ha-

tóság, mert erőgéppel túl közel állt az asztaghoz. Hasonló szabálytalanságot bírságoltak Ballai Ferenc traktort, Kiskundorozsma, Újvidéki utca 36. szám alatti lakost.

Szekeres József, Asóthalom, Bajcsy-Zsilinszky utca 19. szám alatti lakos, traktorvezető nem követelte meg, hogy az erőgép közelében az esetleges tűzoltáshoz megfelelő mennyiségű víz legyen: 200 forintot fizet a körültekintés elmulasztásáért.

Erőgépet cséplés közben órizetlenül hagyta Földi Imre, Ruzsa, Tanya 425. szám alatti lakó traktoros, pénzbírsága 200 forint.

A felsőfokú tűzrendészeti hatóság eljárását indított Kispál Ötömös, III. kerület 195. szám alatti lakó traktoros ellen, aki üzemelés közben elhagyta az erőgépet, s a mászást az erő- és a csepélgép között helyezte el. Az erőgép az asztaghoz közel javította. Ezenkívül felelősség terheli Kispál Jánost azért is, mert a csepélgép munkáját nem tájékoztatta a tűzvédelmi szabályokról.

Kiosztották a bor- és őszibarack-kiállítás díjait

Vasárnap délből a kamaszínházban osztották ki a szegedi őszibarack-, valamint a borkiállítás díjait. Az ünnepségen megjelent Papp Gyula, a szegedi városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese. Farsang Lászlóné, a kereskedelmi osz-

tály vezetője üdvözölte a megjelenteket, majd Katona Sándor országgyűlési képviselő, a Hazafias Népfőnt Csongrád megyei titkára nyújtotta át az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek képviselőinek a díjakat. A kiállításon bemutatott őszibarackok közül a nagydíjat a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézetnek ítélte oda a bíráló bizottság. Szeged város tiszteletdíját a szatymazi Finn-Magyar Barátság Termelőszövetkezet kapta. Első díjat nyertek: a Pálhalmi Célgazdaság, a Pécsi, a Mezőhegyesi, a Balatonboglári Állami Gazdaság, a Budapesti Édesipari Célgazdaság, a szatymazi Béke, a pusztamérgesi Rizling, az üllési Kossuth, az érdi Barackvirág Termelőszövetkezet és a Pécsi Szakszövetkezet.

Második helyezettek a bordányi Dobó István, a zánkai Székelyi Károk, és a sándorfalvi Új Elet Tsz. Harmadik díjat nyert: a szatymazi Homokgyöngye, a domaszéki Szőlőskert és a bordányi Rákóczi Termelőszövetkezet. A kiállítás különdíját Tóth Pál nemesítőnek ítéltek oda. Ezenkívül jónéhány termelőszövetkezetnek és baracktermelő gazdának nyújtottak át oklevelet.

A borverseny díjai: nagydíjjal jutalmazták a Magyar Állami Pincegazdaság Csongrád Megyei Üzemegységének pusztamérgesi rizlingjét, a Magyar Likóipari Vállalat Lánchíd brandyját, a Helvéci Állami Gazdaság muskotály és az üllési Árpád Termelőszövetkezet kövindiká borát.

Első díjat nyertek: a Magyar Állami Pincegazdaság Csongrád megyei üzemegysége, a Magyar Likóipari Vállalat, az erdi Dobó István Termelőszövetkezet.

Második helyezettek: Helvéci Állami Gazdaság, Egri Pincegazdaság, szatymazi Finn-Magyar Barátság Termelőszövetkezet, és az erdi Dobó István Termelőszövetkezet.

Harmadik helyezettek: Badacsonyi Állami Pincegazdaság, Helvéci Állami Gazdaság, domaszéki Béke és a bakrosi Kossuth Termelőszövetkezet.

Rádióműsor

Kedd
KOSSUTH RÁDIO
4.30 Hírek. 4.35 Vidáman-fris-sen! 5.00 Hírek. 5.05 Falurádió. 5.45 Postabontás. 6.00 Hírek. 7.00 Hírek. 7.10 Új könyvek. 7.30 Színház- és moziműsor. 8.00 Hírek. 8.05 Műsorismertetés. 8.15 Harsán a kúrtzó. 8.35 Zenekari muzsika. 9.40 Mezei csokor. 10.00 Hírek. 10.10 Színes szöftes. Utazni jól... 11.34 Sok szem közt. 11.39 Dalol a falu... 12.00 Hírek. 12.15 Táncczenei kották. 12.58 A vidéki színházak műsora. 13.00 Törvénykönyv. 13.15 Rimszki-Köröskövi operából. 13.45 Gazdaságunk a nagyvilág mezőgazdaságáról. 14.00 Hírek. 14.10 A dzsessz Csehszlovákiában. 14.37 Kamaszzene. 15.05 Palota a pusztán. 15.25 Zenés találkozó. 16.00 Hírek. 16.10 Brahms d-moll zongoraverseny. 16.55 A medve bőre. Rádiójáték. 17.50 Műsorismertetés. 18.00 Hírek. 18.15 Ignaz Paderewski zongorázik. 18.45 Fekete István két írása. 19.00 Madarász Katalin énekel. 19.25 A Szabó család. 19.55 Jó estét, gyerekek! 20.00 Esti Krónika. 20.25 Rivaldafény... 21.20 A vándor énekel... 22.00 Hírek. 22.15 Sport-hírek. 22.20 Gabriel Verschraegen orgonaszte. 23.10 Mai olasz költők verseiből. 23.25 Operatárszletek. 24.00 Hírek. 0.10 Haydn-kórusok.

PETŐFI RÁDIO
6.00 Hírek. 6.10 Torna. 7.00 Hírek. 7.15 Postabontás. 8.00 Hírek. 14.00 Johann Strauss: Kirándulás a bécsi erdőbe. 14.10 Időjárásjelentés. 14.25 Verbunkosok. katonadalok, cigánydalok. 15.00 Hírek. 15.05 Operaszíndarab. 16.10 Róka koma. Mese. 16.30 Megemlékezés Stephanidesz Karolyról. 16.50 Perceknek, napjaink, életünk... 17.00 Hírek. 17.05 Delutáni frissítő. 18.04 Szép est! 18.15 Két óceán találkozója. 18.40 Könyv fúvós muzsika. 19.00 Mi történt a nagyvilágban? 19.15 Szegedi Anikó hangversenye a

stúdióban. 19.41 Operettfinálé. 20.16 A Francia Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának hangversenye. 21.00 Hírek. 21.05 Pásztori szerelem. 21.38 Táncczene. 23.00 Hírek.

Televízióműsor

17.48 Hírek. 17.55 Délutáni randevű — Fortunával. Közvetítés a lottótárgynyeményesorsolásról. 18.10 Az orvos válaszol. 18.20 Kettős kótes. Angol ipari kisfilm. 18.40 Kukkantó. 19.20 El! mese. 19.30 Tv-híradó. 19.45 Napi jegyzetünk. 19.50 Vállalkozók a vesztély... Teljes gálzáll. 20.15 Csirkefogók egyenruhában. (Magyarul beszélő nyugatnémet film.) 21.35 A kultúra történelem-könyvből. Balázs Béla születésének 60. évfordulóján. 22.20 Tv-híradó. 2. kiadás.

Köszönöm, egyedül is be tudom olajozni magam

a CAOLA
aerosolos napolajjal